

OLIMPIADA LA ISTORIA UNIVERSALĂ ȘI ROMÂNILOR

etapa republicană, 9 aprilie 2019, Clasa a XII-a

Timp de lucru: 180 minute

Mult succes!

Conținutul testului

Citiți cu atenție sursele istorice propuse și realizați sarcinile.

Sursa A. „Ei [Roosevelt și Churchill - *n.a.*] respecta dreptul ce are fiecare popor de a alege forma de guvernământ sub care vrea să trăiască; ei doresc să fie redată drepturile suverane și liberul exercițiu de guvernare celor care au fost privați de ele prin forță”.

Carta Atlanticului. 14 august 1941

Sursa B. „[...] Uniunea Sovietică susține dreptul fiecărei națiuni la independența și integritatea teritorială a țării sale, dreptul națiunilor de a-și stabili propriul sistem social și de a-și alege formă de guvernare pe care o consideră adecvată și imperativă pentru asigurarea prosperității economice și spirituale a întregii țări.

[...] Guvernul sovietic își exprimă acordul cu principiile de bază ale declarației Președintelui SUA, d. Roosevelt, și primului ministru al Marii Britanii, d. Churchill [...]”.

Declarația guvernului URSS în cadrul conferinței inter-sindicale de la Londra.

24 septembrie 1941

Sursa C. „1. Conferința țărilor Asiei și Africii a discutat problemele popoarelor dependente, ale colonialismului și ale răului care rezultă din subjugarea și exploatarea popoarelor de către străini.

Conferința a convenit: a) să declare că **colonialismul**, sub toate formele sale de manifestare, reprezintă un rău care trebuie extirpat cât mai rapid; b) să declare că subjugarea și supunerea popoarelor dominației și exploatării, constituie o negare a drepturilor fundamentale ale omului, este contrară Cartei ONU și împiedică pacea și cooperarea mondială; c) să susțină cauza libertății și independenței tuturor acestor popoare; d) să solicite puterilor interesate să acorde libertate și independență acestor popoare [...]”.

Comunicatul final al conferinței afro-asiatice de la Bandung. 24 aprilie 1955

Sursa D. „Adunarea Generală declară cele ce urmează:

1. Supunerea popoarelor unei subjugări, dominații și exploatări străine constituie o negare a drepturilor fundamentale ale omului, este contrară Cartei Națiunilor Unite și o piedică în calea promovării păcii și cooperării mondiale.

2. Toate popoarele au dreptul la autodeterminare; în virtutea acestui drept, ele își decid în mod liber statutul politic și urmăresc în mod liber dezvoltarea lor economică, socială și culturală.”

Declarația privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. 14 decembrie 1960

Sursa E. „[...] în locul colonialismului, ca instrument principal al imperialismului, avem astăzi neocolonialismul. **Neocolonialismul**, ca și colonialismul, este o încercare de a exporta conflictele sociale din țările capitaliste. Rezultatul neocolonialismului este exploatarea și nu dezvoltarea părților mai puțin dezvoltate ale lumii. În perioada neocolonială mai degrabă cresc investițiile decât scade diferența dintre țările bogate și cele sărace ale lumii. Lupta împotriva neocolonialismului constă în excluderea participării capitalului țărilor dezvoltate în economiile țărilor mai puțin dezvoltate. Scopul acestei lupte este de a împiedica puterea financiară a țărilor dezvoltate să sărăcească și mai mult țările mai puțin dezvoltate”.

Kwame Nkrumah. Neo-Colonialism, the Last Stage of imperialism. London. 1965

Nr.	Item	Scor	
I. Timpul, spațiul, limbajul și personalitatea istorică în baza analizei și utilizării surselor istorice. (50 p.)			
1.	<p>1.1 Definiți noțiunile subliniate în textul surselor C și E:</p> <p>a. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>b. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
	<p>1.2 Enumerați etapele/fazele destrămării sistemului colonial mondial și indicați câte o trăsătură specifică pentru fiecare etapă/fază:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
	<p>1.3 Identificați, în baza textului surselor A,B,C și D, a cunoștințelor acumulate și competențelor formate, 4 factori (2 interni și 2 externi) ai destrămării sistemului colonial mondial:</p> <p><i>Interni:</i> 1. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>Externi:</i> 1. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8

<p>1.4. Stabiliți, în baza textului surselor A,B,D și E, a cunoștințelor acumulate și competențelor formate, două contradicții dintre declarațiile Marilor Puteri și starea de fapt după cel de-al Doilea Război Mondial. Argumentați cu câte un exemplu fiecare contradicție.</p> <p>1. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>8</p> <p>8</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>8</p> <p>8</p>
<p>1.5. Demonstrați, în baza textului sursei E, a cunoștințelor acumulate și competențelor formate, că obținând independență politică, fostele colonii au rămas dependente economic, politic și cultural-lingvistic de fostele metropole. Argumentați fiecare formă de dependență printr-un exemplu al unei țări din Asia sau Africa (la alegere).</p> <p><i>Dependență economică 1.</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>Dependență politică 1.</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p> <p>21</p> <p>22</p> <p>23</p>	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p> <p>19</p> <p>20</p> <p>21</p> <p>22</p> <p>23</p>

2. _____

Dependență cultural-lingvistică 1. _____

2. _____

II. 2. Rolul personalităților în istorie în baza analizei și utilizării surselor istorice . (23 puncte)

Sursa F

Sursa G

Sursa H

2.1. Identificați personalitățile din imaginile de mai sus:

- F. _____
- G. _____
- H. _____

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18

2.2. Comparați contextul politico-economic al instaurării regimurilor dictatoriale în statele reprezentate de personalitățile din sursele G și H.	19	19
Asemănări 1. _____	20	20
_____	21	21
_____	22	22
_____	23	23
2. _____		

Deosebiri 1. _____		

2. _____		

2.3. Demonstrați prin 3 argumente, rolul în istorie a personalităților reprezentate în sursele F, G și H:		
1. _____		

2. _____		

3. _____		

III. Relația de cauzalitate/interdependență în istorie (32 puncte).

3.	3.1. Comparați situația politică și economică a Germaniei și Japoniei după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial: <i>Situația politică</i> <i>Asemănări</i> 1. _____ _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ <i>Deosebiri</i> 1. _____ _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ <i>Situația economico-socială</i> <i>Asemănări</i> 1. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ _____ <i>Deosebiri</i> 1. _____ _____ _____ _____ 2. _____ _____ _____ _____ 3.2. Explicați noțiunea „miracol economic” și identificați limitele cronologice ale miracolului economic german și nipon. <i>Miracol economic</i> _____ _____ _____ _____ _____	Scor	
		L	L
	0	0	
	1	1	
	2	2	
	3	3	
	4	4	
	5	5	
	6	6	
	7	7	
	8	8	
	9	9	
	10	10	
	11	11	
	12	12	
	13	13	
	14	14	
	15	15	
	16	16	
	17	17	
	18	18	
	19	19	
	20	20	
	21	21	
	22	22	
	23	23	
	24	24	
	25	25	
	26	26	
	27	27	
	28	28	
	29	29	
	30	30	
	31	31	
	32	32	

3.3. Numiți 3 factori care au determinat „miracolele economice” în Germania și Japonia;

1. _____

2. _____

3. _____

3.4. Formulați relația de interdependență dintre fenomenul *războiului rece* și cel al „miracolelor economice” german și cel nipon

3.5. Demonstrați (prin 2 argumente) relația de interdependență dintre fenomenul *războiului rece* și cel al „miracolului economic” german și cel nipon, urmând algoritmul: afirmația, explicația și exemple.

1. _____

2. _____

IV. Manifestarea atitudinii. Eseu (28 puncte).

Sursa I. „Moldoveni și noroade înfrățite ale Republicii Moldovenești!	L	L
Marea revoluție rusească ne-a scos din întunericul de robie, în care am trait atâta amar de vreme, la	0	0
calea slobozeniei, dreptății și frăției! Prin jertfa și osteneala voastră a tuturoră, țara noastră, înfăptuindu-și	1	1
dreptul dobândit de revoluție, de a-și hotărî singură soarta, s-a declarat Republică democratică slobodă.	2	2
Înfrățiți prin sângele vărsat sub steagurile revoluției, noi ne-am arătat dorința neclintită să trăim în	3	3
unire cu republicile ce s-au înființat pe pământul fostei împărății rusești, alcătuind toți la un loc marea	4	4
republică democratică federativă rusească.	5	5
Dar vremurile sunt schimbătoare și împrejurările politice de azi împiedică cu desăvârșire	6	6
înfăptuirea acestei uniri. Republica democratică a Ucrainei, vecina noastră de peste Nistru, s-a proclamat	7	7
neatârnată și noi astfel ne-am despărțit de Rusia și republicile alcătuite în vechile ei hotare.	8	8
În astfel de împrejurări și noi suntem siliți să ne proclamăm, în unire cu voința poporului, republică	9	9
democratică moldovenească slobodă, de sine stătătoare și neatârnată, având ea singură dreptul de a-și	10	10
hotărâ soarta în viitor.	11	11
[...] Sfatul Țării și sfatul miniștrilor Republicei Moldovenești se va sili să cheme cât mai degrabă	12	12
adunarea poporană pe temeiul glăsuirei obștești, care va hotărâ desăvârșit rânduiala lăuntrică în țară și	13	13
legăturile ei de unire cu alte țări, dacă aceasta o va cere binele popoarelor republicei noastre” [...].	14	14
<i>Declarația de independență a Republicii Democratice Moldovenești. 24 ianuarie 1918</i>	15	15
	16	16
Sursa J „[...]Considerând actele de dezmembrare a teritoriului național de la 1775 și 1812 ca fiind	17	17
în contradicție cu dreptul istoric și de neam și cu statutul juridic al Țării Moldovei, acte infirmate de	18	18
întreaga evoluție a istoriei și de voința liber exprimată a populației Basarabiei și Bucovinei;	19	19
[...] Luând act de faptul că Parlametele multor state în declarațiile lor consideră înțelegerea	20	20
încheiată la 23 august 1939, între Guvernul URSS și Guvernul Germaniei, ca nulă <i>ab initio</i> și cer lichidarea	21	21
consecințelor politico-juridice ale acesteia [...];	22	22
Subliniind că fără consultarea populației din Basarabia, nordul Bucovinei și ținutul Herța, ocupate	23	23
prin forță la 28 iunie 1940, precum și a celei din RASS Moldovenească (Transnistria), formată la	24	24
octombrie 1924, Sovietul Suprem al URSS, încălcând chiar prerogativele sale constituționale; a adoptat la	25	25
2 august 1940 „Legea URSS cu privire la formarea RSS Moldovenești unionale”, iar Prezidiul său a emis	26	26
la 4 noiembrie 1940 „Decretul cu privire la stabilirea graniței între RSS Ucraineană și RSS	27	27
Moldovenească”, acte normative prin care s-a încercat, în absența oricărui temei juridic real, justificarea	28	28
dezmembrării acestor teritorii și apartenența noii republici la URSS;		
[...] Pornind de la Declarația suveranității Republicii Moldova, adoptată de Parlament la 23 iunie		
1990, și de la faptul că populația Republicii Moldova, exercitând dreptul său suveran, nu a participat la		
martie 1991, în ciuda presiunilor exercitate de organele de stat ale URSS, la referendumul asupra		
menținerii URSS;		
Ținând seama de procesele ireversibile ce au loc în Europa și în lume de democratizare, de		
afirmare a libertății, independenței și unității naționale, de edificare a statelor de drept și de trecere la		
economia de piață:		
Reafirmând egalitatea în drepturi a popoarelor și dreptul acestora la autodeterminare, conform		
Cartei ONU, Actului final de la Helsinki și normelor de drept internațional;		
[...] Proclamă solemn, în virtutea dreptului popoarelor la autodeterminare, în numele întregii		
populații a Republicii Moldova și în fața întregii lumi:		
Republica Moldova este un stat suveran, independent și democratic, liber să-și hotărască prezentul		

